

ΚΕΝΤΡΟ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΚΑΙ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

Η Διάσκεψη της Κοπεγχάγης

1. Εισαγωγή

Τελικά επετεύχθη συμφωνία στην διάσκεψη των Ηνωμένων Εθνών για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής στην Κοπεγχάγη; Ύστερα από τέσσερα χρόνια διαπραγματεύσεων, που ξεκίνησαν το 2005 στη αντίστοιχη διάσκεψη του Μόντρεαλ, συνεχίστηκαν το 2007 στο Μπαλί και ολοκληρώθηκαν στην δωδεκαήμερη διάσκεψη της Κοπεγχάγης (07-18.12.2009), τα Ηνωμένα Έθνη κατέληξαν σε μια μη ομόφωνη και μη νομικά δεσμευτική «συμφωνία» 2,5 σελίδων. Επιτυχία θεωρήθηκε από την πλειοψηφία των ηγετών των κρατών, περιβαλλοντικές οργανώσεις, ωστόσο, καθώς και το μεγαλύτερο μέρος της κοινής γνώμης πιστεύουν ότι πρόκειται για μια συμφωνία για το θεαθήναι, η οποία ολοκληρώθηκε την τελευταία ημέρα της διάσκεψης υπό την πίεση της κοινής γνώμης. Θα ήταν αδύνατο να παραδεχτούν οι ηγέτες του κόσμου, ότι για τον μεγαλύτερο κίνδυνο, που αντιμετωπίζει ο πλανήτης μας σήμερα και ύστερα από μακροχρόνιες διαπραγματεύσεις, τελικά δεν μπόρεσαν να καταλήξουν σε μια κοινή στρατηγική δράσης.

2. Το κείμενο της Συμφωνίας

Το κείμενο της συμφωνίας αποτελείται από δώδεκα παραγράφους. Στην πρώτη παράγραφο αναγνωρίζεται η σοβαρότητα του προβλήματος και τίθεται ο στόχος του περιορισμού της αύξησης της παγκόσμιας θερμοκρασίας σε επίπεδα κάτω των δύο βαθμών Κελσίου. Στην δεύτερη παράγραφο συμφωνείται ότι πρέπει να γίνουν περικοπές στις εκπομπές αερίων, ενώ γίνεται και διάκριση μεταξύ αναπτυσσόμενων και αναπτυσσόμενων χωρών και αναγνωρίζεται ότι οι δεύτερες θα πρέπει να διαθέτουν μεγαλύτερο χρονικό περιθώριο προσαρμογής, αφού προέχει γι' αυτές ο στόχος της οικονομικής ανάπτυξης. Για τον λόγο αυτόν οι αναπτυσσόμενες χώρες θα παρέχουν επαρκείς, προβλέψιμους και βιώσιμους οικονομικούς πόρους, τεχνολογίες και δυνατότητες ανάπτυξης υποδομών για να υποστηρίξουν την εφαρμογή των μέτρων προσαρμογής στις αναπτυσσόμενες χώρες, όπως αναφέρεται στην τρίτη παράγραφο της συμφωνίας. Στις δύο επόμενες παραγράφους

δεσμεύονται οι αναπτυσσόμενες χώρες να υποβάλουν έως τις 31.01.2010 μονομερώς ή από κοινού τους ποσοτικοποιημένους στόχους μείωσης των εκπομπών για το 2020. Στην έκτη παράγραφο γίνεται αναφορά στην ανάγκη για ενίσχυση της μείωσης των εκπομπών από τα δάση. Στις επόμενες και μέχρι την 11^η γίνεται λόγος για την οικονομική ενίσχυση των αναπτυσσόμενων κρατών. Τίθεται ο στόχος της συγκέντρωσης 100 δις δολαρίων ετησίως ως το 2020. Τα χρήματα αυτά θα διαχειριστεί το υπό ίδρυση Πράσινο Κλιματικό Ταμείο της Κοπεγχάγης και θα χρησιμοποιηθούν για την υποστήριξη σχεδίων, προγραμμάτων, πολιτικών και άλλων δραστηριοτήτων στις αναπτυσσόμενες χώρες σχετικά με την αντιμετώπιση της προσαρμογής, της δημιουργίας υποδομών, καθώς και της ανάπτυξης και μεταφοράς τεχνολογίας. Σημαντικό ρόλο σε αυτό τον τομέα θα έχει και ο επίσης υπό ίδρυση Μηχανισμός Τεχνολογίας, ο οποίος θα συμβάλλει στην επιτάχυνση της ανάπτυξης και της μεταφοράς της τεχνολογίας μεταξύ των κρατών. Τέλος με την 12^η παράγραφο τίθεται ως χρόνος αξιολόγησης του αποτελέσματος της διάσκεψης το 2015. (<http://unfccc.int/resource/docs/2009/cop15/eng/107.pdf>).

3. Αξιολόγηση

Όπως γίνεται φανερό από την σύντομη αυτή παρουσίαση των άρθρων της συμφωνίας της Κοπεγχάγης, το κείμενο αυτό δεν περιέχει σε καμιά περίπτωση νομικώς δεσμευτικές υποχρεώσεις για τα κράτη μέλη, όπως η συμφωνία του Κιότο. Η μόνη δέσμευση που προβλέπει για τις αναπτυσσόμενες χώρες είναι η υποβολή έως τις 31.01.2010 μονομερώς ή από κοινού των ποσοτικοποιημένων στόχων μείωσης των εκπομπών για το 2020, χωρίς ωστόσο να προβλέπονται συνέπειες για την μη τήρηση της «υποχρέωσης» αυτής. Επιπλέον σε αντίθεση με το Πρωτόκολλο του Κιότο δεν ορίστηκαν συγκεκριμένες τιμές μείωσης των εκπομπών, αλλά αφέθηκε αυτό στην διακριτική ευχέρεια των κρατών.

Δεν ορίστηκε καν ένα κατώτατο όριο μείωσης. Κατά συνέπεια ένα κράτος μπορεί να περιορίσει τους στόχους μείωσης των εκπομπών σε μικρότερο ποσοστό από το ήδη υπάρχον, αν και η επιδείνωση του φαινομένου της κλιματικής αλλαγής επιβάλλει ακριβώς το αντίθετο.

Η ΕΕ πάντως, αν και πριν την διάσκεψη είχε θέσει τον στόχο της μείωσης σε ποσοστό 30% τελικά διατήρησε το υπάρχον καθεστώς του 20%, το οποίο θα φτάσει τον αρχικό στόχο μόνο αν άλλα αναπτυγμένα κράτη δείξουν ανάλογες διαθέσεις. Πάντως ο πυρήνας των σημαντικότερων ρυπογόνων κρατών (Κίνα, Η.Π.Α., Ινδία, Βραζιλία, Νότια Αφρική) υποβαλλαν τις προτάσεις τους μέχρι την προθεσμία της 31.01.2010. Η Κίνα θέλοντας να διασκεδάσει τις αρνητικές εντυπώσεις, που άφησε η αρνητική της στάση κατά την διάρκεια της διάσκεψης, προχώρησε σε μια γενναία δέσμευση της μείωσης των εκπομπών σε ποσοστό 40-45%, στόχος φιλόδοξος μεν αλλά μάλλον ανέφικτος. Οι Η.Π.Α. δεσμεύτηκαν στο ισχύ 17% παρά τις βαρύγδουπες προγραμματικές δηλώσεις του Μπάρακ Ομπάμα για ουσιαστική συμβολή της χώρας του στην αντιμετώπιση του φαινομένου της κλιματικής αλλαγής, ενώ πιο τολμηρές φάνηκαν η Βραζιλία με 36-39%, η Νότιος Αφρικής με 34% και η Ινδία με 20-25%. Το ερώτημα βέβαια που τίθεται είναι το εξής: Εφόσον εν τέλει οι πιο ρυπογόνοι εταίροι της διάσκεψης της Κοπεγχάγης προέβησαν σε δήλωση δέσμευσης μείωσης των εκπομπών τους για ποιο λόγο δεν ολοκληρώθηκαν οι διαπραγματεύσεις στην Κοπεγχάγη με την υπογραφή μιας δεσμευτικής για όλους συμφωνία, η οποία θα προέβλεπε και κυρώσεις για την μη επίτευξη των τεθέντων στόχων. Οι περισσότεροι καχύποπτοι θα μπορούσαν να πουν ότι κάτι τέτοιο δεν πραγματοποιήθηκε γιατί οι κυβερνήσεις των κρατών γνωρίζουν ότι η επίτευξη αυτών των στόχων είναι πολύ δύσκολη εάν δεν ληφθούν πρόσθετα μέτρα και αν δεν συσταθεί ένας μηχανισμός ελέγχου των εκπομπών κάθε κράτους. Ήδη χώρες όπως η Βολιβία, η Βενεζουέλα, η Κούβα και η Νικαράγουα αποκήρυξαν την συμφωνία θεωρώντας την ουσιαστικά προσχηματική. Ο ίδιος προβληματισμός εκδηλώνεται και από τα κράτη της Αφρικής, τα οποία πλήττονται περισσότερο από την υπερθέρμανση του πλανήτη, έχοντας τα ίδια το μικρότερο μερίδιο ευθύνης για την όξυνση του φαινομένου. Οι αφρικανικές χώρες κατηγορούν τους ισχυρούς του κόσμου για αδιαφορία και έλλειψη συνείδησης με αφορμή

και τη μη επίτευξη συμφωνίας για την επέκταση της ισχύος του πρωτοκόλλου του Κιότο ως το 2015. Σημειωτέον ότι οι στόχοι μείωσης των εκπομπών αερίων, που τέθηκαν με το Πρωτόκολλο του Κιότο δε φαίνεται ότι θα έχουν επιτευχθεί μέχρι το 2012. Ουσιαστικά το μοναδικό θετικό, που προέκυψε από τις δωδεκαήμερες διαπραγματεύσεις στην Κοπεγχάγη είναι η διάθεση 100 δισ. δολαρίων ετησίως προς τις αναπτυσσόμενες χώρες, οι οποίες με τα χρήματα αυτά, που θα διαχειρίζεται το πράσινο κλιματικό ταμείο της Κοπεγχάγης θα μπορέσουν να προβούν σε περιβαλλοντικά έργα αντιμετώπισης της κλιματικής αλλαγής.

4. Αίτια της αποτυχίας

Τα αίτια της αποτυχίας της διάσκεψης της Κοπεγχάγης εντοπίζονται σε προβλήματα, που ήταν ήδη γνωστά και πριν την έναρξη των διαπραγματεύσεων. Κατ' αρχάς δεν μπόρεσε να γεφυρωθεί το χάσμα μεταξύ αναπτυγμένων και αναπτυσσόμενων χωρών ως προς την χρήση άνθρακα, την πιο οικονομική, αλλά και πιο επιβαρυντική για το περιβάλλον πηγή ενέργειας, την οποία θεωρούν απαραίτητη οι αναπτυσσόμενες χώρες για την οικονομική τους πρόοδο. Προβάλλουν μάλιστα το επιχείρημα ότι οι νυν αναπτυγμένες χώρες εκμεταλλεύτηκαν κατά κόρον τον άνθρακα τις προηγούμενες δεκαετίες και επομένως θα ήταν άδικη μια απαγόρευση, που θα αποτελούσε τροχοπέδη στην δική τους προσπάθεια για οικονομική ανάπτυξη. Εκτός αυτού η χρήση νέων τεχνολογιών στις αναπτυσσόμενες χώρες για την προώθηση νέων μορφών ενέργειας απαιτεί πολύ υψηλά κονδύλια, τα οποία δύσκολα μπορούν να βρεθούν ακόμη και με την ίδρυση του πράσινου κλιματικού ταμείου και της συγκέντρωσης και αξιοποίησης 100 δισ. δολαρίων ετησίως. Εκτός όμως των διαφορών μεταξύ αναπτυγμένων και αναπτυσσόμενων χωρών φανερό ήταν από την αρχή της διάσκεψης η πρόθεση πολλών κρατών να υπονομεύσουν την επίτευξη μιας δεσμευτικής συμφωνίας. Σημαντικός ήταν ο ρόλος των δύο μεγαλύτερων ρυπαντών του πλανήτη των Η.Π.Α. και της Κίνας. Οι πρώτες υπό την πίεση του ισχυρού βιομηχανικού λόμπι της χώρας φανέρωσαν από την αρχή την διάθεση τους για όσο το δυνατόν μικρότερη μείωση των εκπομπών αερίου, παρασύροντας με αυτή τους την τακτική και άλλα κράτη στην θέσπιση ελαχίστων ορίων μείωσης. Η Κίνα από την άλλη επικαλούμενη την ανάγκη οικονομικής ανάπτυξης, καθώς το ποσοστό φτώχειας στη χώρα είναι πολύ υψηλό, φανέρωσε

από την αρχή τις προθέσεις της. Αρνήθηκε τους ελέγχους μείωσης των εκπομπών στο έδαφός της και έθεσε βέτο για την μη νομική δεσμευτικότητα της συμφωνίας, αποκλείοντας εξ' αρχής την δυνατότητα μετατροπής της συμφωνίας σε διεθνή συνθήκη, καθώς κάτι τέτοιο θα απαιτούσε την συναίνεση όλων των κρατών.

5. Συνέπειες

Η μη επίτευξη ουσιαστικής συμφωνίας, η οποία θα έθετε την αντιμετώπιση του φαινομένου της κλιματικής αλλαγής σε ένα ανώτερο επίπεδο προστασίας προβληματίζει περιβαλλοντικές οργανώσεις και επιστήμονες για την εξέλιξη του φαινομένου. Ωστόσο στην κοινή γνώμη δεν έχει περάσει αυτή η ανησυχία, πιθανότατα γιατί οι συνέπειες δεν μας απειλούν άμεσα, σε κοντινό χρονικό ορίζοντα, ενώ έχει ανακύψει και το πρόβλημα της οικονομικής κρίσης, το οποίο χρήζει άμεσης επίλυσης. Ωστόσο οι δυσοίονες προβλέψεις των επιστημόνων για άνοδο της θερμοκρασίας της γης μέχρι και έξι μονάδες έως το 2100 θα έπρεπε να προκαλούν σοβαρή ανησυχία για το μέλλον του πλανήτη τόσο στους ηγέτες του κόσμου όσο και στην κοινή γνώμη, η οποία πρέπει να πιέσει περισσότερο για την λήψη δραστικότερων μέτρων. Δεν είναι μόνο οι επαπειλούμενες φυσικές καταστροφές (ανομβρία, λειψυδρία, πλημμύρες κ.λπ.) που πρέπει να μας προβληματίζουν, αλλά και οι οικονομικές και κοινωνικές προεκτάσεις που θα επιφέρει το φαινόμενο της κλιματικής αλλαγής και οι οποίες δεν είναι ακόμη ευρέως γνωστές. Η καταστροφή μιας περιοχής λόγω πλημμύρας ή λόγω μακράς περιόδου ξηρασίας θα προκαλέσει την εξαθλίωση του πληθυσμού, ο οποίος θα μετακινηθεί αλλού αναζητώντας γη και φυσικούς πόρους. Ουσιαστικά θα δημιουργηθεί μια νέα γενιά μεταναστών, οι «περιβαλλοντικοί μετανάστες». Το νέο αυτό κύμα μεταναστών που θα αναγκαστεί να μετακινηθεί λόγω των κλιματικών αλλαγών θα προκαλέσει σημαντικά προβλήματα, ανάλογα με τα κύματα των οικονομικών μεταναστών ή των πολιτικών προσφύγων. Σύμφωνα με το βρετανικό έντυπο «Guardian», ο Ο.Η.Ε έχει στα χέρια του απόρρητη ανάλυση, η οποία επισημαίνει ότι η μέση θερμοκρασία της γης θα αυξηθεί τουλάχιστον 3 βαθμούς Κελσίου, ακόμη και αν τα κράτη τηρήσουν τις υπάρχουσες υποσχέσεις τους για περικοπές εκπομπών αερίων. Η αύξηση αυτή θα έχει ως τραγική συνέπεια τον ξεριζωμό 170 εκατομμυρίων ανθρώπων που ζουν σε παραθαλάσσιες περιοχές, καθώς και τον άμεσο κίνδυνο θανάτου από λιμοκτονία για άλλα 550

εκατομμύρια. Επίσης, πολύ χειρότερη αλλά και αρκετά πιθανή εξέλιξη είναι και η πρόκληση εντάσεων ανάμεσα στα κράτη στην προσπάθεια εξασφάλισης φυσικών πόρων (π.χ. νερό) ή νέων βιώσιμων εδαφών.

6. Επίλογος

Σίγουρα στην Κοπεγχάγη χάθηκε μια μεγάλη ευκαιρία ανασυγκρότησης της πολιτικής των Ηνωμένων Εθνών για την καλύτερη αντιμετώπιση του φαινομένου της κλιματικής αλλαγής. Οι ηγέτες του κόσμου έβαλαν σε δεύτερη μοίρα το μέλλον του πλανήτη, αδιαφορώντας ουσιαστικά για την εξέλιξη του φαινομένου, αγνοώντας τις επισημάνσεις των επιστημόνων και τις εκκλήσεις των περιβαλλοντικών οργανώσεων. Η αρχή της αειφορίας ξεχάστηκε στα συγγράμματα του περιβαλλοντικού δικαίου και δεν μεταφέρθηκε σε πρακτικό επίπεδο στην Κοπεγχάγη με μια συμφωνία, που θα έδινε νέες ελπίδες στην προσπάθεια διάσωσης του πλανήτη. Οι επόμενες γενιές κινδυνεύουν να μην γνωρίσουν τον κόσμο, όπως τον γνωρίσαμε εμείς. Αν το μεγαλύτερο μέρος της κοινής γνώμης συνειδητοποιήσει το εύρος και την αμεσότητα του κινδύνου αυτού εγκαίρως, τότε θα μπορέσει να ασκηθεί πίεση στους ηγέτες του κόσμου για να λάβουν δραστικότερα μέτρα. Μέχρι στιγμής το φαινόμενο της κλιματικής αλλαγής προβάλλεται και συζητείται περισσότερο στα πλαίσια της «μόδας» της οικολογίας, χωρίς να συνδέεται άμεσα με αιτίες και λύσεις. Η κοινή γνώμη αντιμετωπίζει το φαινόμενο όπως αντιμετωπίζει π.χ. την προσπάθεια διάσωσης της χελώνας carreta-carreta, με θετική οικολογική συνείδηση και ενδιαφέρον αλλά χωρίς ουσιαστική δράση. Μια φυσική καταστροφή εξαιτίας της κλιματικής αλλαγής, η οποία ίσως αφύπνιζε την κοινή γνώμη δεν είναι ακόμη άμεσα ορατή. Όταν ωστόσο συμβεί, ίσως είναι αργά για να κατανοήσουν άπαντες ότι το πρόβλημα δεν είναι μόνο οικολογικό αλλά κυρίως οικονομικό, κοινωνικό και πολιτικό. Το επόμενο ραντεβού για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής είναι πλέον τον Νοέμβριο του 2010 στο Μεξικό, στην ετήσια Διάσκεψη του Ο.Η.Ε. Τι μπορεί να αλλάξει σε τόσο σύντομο χρονικό διάστημα; Το πιθανότερο τίποτα, αφού δεν προκύπτει από πουθενά αισιοδοξία για μια διαφορετική εξέλιξη από αυτή της Κοπεγχάγης.

Γιάννης Τσούκας

L.L.M., Δικηγόρος, Επιστ. Συνεργάτης ΚΔΕΟΔ

ΠΡΟΣΦΑΤΗ ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ ΚΑΙ ΓΕΝΙΚΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (Φεβρουάριος 2010)

- ΔΕΕ C-14/09, GENC, 04.02.2010, αδημ.

Λέξεις κλειδιά

Συμφωνία συνδέσεως ΕΟΚ-Τουρκίας – Απόφαση 1/80 του Συμβουλίου Συνδέσεως – Άρθρο 6, παράγραφος 1 – Έννοια του όρου “εργαζόμενος” – Άσκηση ολιγόωρης μισθωτής δραστηριότητας – Προϋπόθεση της απώλειας των κεκτημένων δικαιωμάτων

* * *

- ΔΕΕ C-405/08, Holst, 11.02.2010, αδημ.

Λέξεις κλειδιά

Κοινωνική πολιτική – Ενημέρωση των εργαζομένων και διαβούλευση με αυτούς – Οδηγία 2002/14/ΕΚ – Μεταφορά της οδηγίας στο εσωτερικό δίκαιο με νόμο και με συλλογική σύμβαση – Συνέπειες της συλλογικής συμβάσεως ως προς εργαζόμενο που δεν είναι μέλος της έχουσας υπογράψει την εν λόγω σύμβαση συνδικαλιστικής οργανώσεως – Προστασία των εκπροσώπων των εργαζομένων – Απαίτηση υψηλότερου επιπέδου προστασίας από απόλυση – Δεν υφίσταται

* * *

- ΔΕΕ C-88/09, Graphie Procédé, 11.02.2010, αδημ.

Λέξεις κλειδιά

Φορολογία – Έκτη οδηγία ΦΠΑ – Δραστηριότητα αναπαραγωγής εγγράφων – Έννοια των όρων «παράδοση αγαθών» και «παροχή υπηρεσιών» – Κριτήρια διακρίσεως

* * *

- ΔΕΕ C-480/08, Maria Teixeira, 23.02.2010, αδημ.

Λέξεις κλειδιά

Ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων – Δικαίωμα διαμονής – Υπήκοος κράτους μέλους που απασχολήθηκε σε άλλο κράτος μέλος, στο οποίο παρέμεινε μετά την παύση της επαγγελματικής του δραστηριότητας – Έλλειψη ιδίων μέσων διαβίωσης – Κανονισμός (ΕΟΚ) 1612/68 – Άρθρο 12 – Οδηγία 2004/38/ΕΚ

* * *

- ΔΕΕ C-310/08, Nimco Hassan Ibrahim, 23.02.2010, αδημ.

Λέξεις κλειδιά

Ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων – Δικαίωμα διαμονής υπηκόου τρίτου κράτους, ο οποίος είναι σύζυγος υπηκόου κράτους μέλους, και των τέκνων τους, τα οποία είναι υπήκοοι κράτους μέλους – Παύση της μισθωτής δραστηριότητας του υπηκόου κράτους μέλους και, εν συνεχεία, αναχώρησή του από το κράτος μέλος υποδοχής – Εγγραφή των τέκνων σε εκπαιδευτικό ίδρυμα – Κανονισμός (ΕΟΚ) 1612/68 – Άρθρο 12 – Οδηγία 2004/38/ΕΚ

* * *

- ΔΕΕ C-408/08 P, Lancôme parfums et beauté & Cie SNC / Γραφείο Εναρμονίσεως στο πλαίσιο της Εσωτερικής Αγοράς (ΓΕΕΑ), 25.02.2010, αδημ.

Λέξεις κλειδιά

Αίτηση αναιρέσεως – Κοινοτικό σήμα – Κανονισμός (ΕΚ) 40/94 – Άρθρα 55, παράγραφος 1, στοιχείο α', και 7, παράγραφος 1, στοιχείο γ' – Έννομο συμφέρον για την υποβολή αιτήσεως περί κηρύξεως της ακυρότητας σήματος βάσει απόλυτου λόγου ακυρότητας – Δικηγορικό γραφείο – Περιγραφικός χαρακτήρας λεκτικού σήματος αποτελούμενου από περιγραφικά στοιχεία

* * *

- ΔΕΕ C-386/08, Firma Brita GmbH, 25.02.2010, αδημ.

Λέξεις κλειδιά

Συμφωνία Συνδέσεως ΕΚ-Ισραήλ – Εδαφικό πεδίο εφαρμογής – Συμφωνία Συνδέσεως ΕΚ-ΟΑΠ – Άρνηση εφαρμογής του προτιμησιακού δασμολογικού καθεστώτος που αναγνωρίζεται υπέρ των προϊόντων καταγωγής Ισραήλ και των προϊόντων καταγωγής Δυτικής Όχθης – Αμφιβολίες ως προς την καταγωγή των προϊόντων – Εγκεκριμένος εξαγωγέας – Σύμβαση της Βιέννης περί του δικαίου των Συνθηκών – Αρχή ότι οι συνθήκες δεσμεύουν μόνον τα συμβαλλόμενα μέρη

* * *

- ΔΕΕ C-381/08, Car Trim GmbH, 25.02.2010, αδημ.

Λέξεις κλειδιά

Διεθνής δικαιοδοσία σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις – Κανονισμός (ΕΚ) 44/2001 – Άρθρο 5, σημείο 1, στοιχείο β – Διεθνής δικαιοδοσία επί διαφορών εκ συμβάσεως – Καθορισμός του τόπου εκπληρώσεως της παροχής – Κριτήρια διακρίσεως μεταξύ “πώλησεως εμπορευμάτων” και “παροχής υπηρεσιών”

* * *

- ΔΕΕ C-337/08, X Holding BV, 25.02.2010, αδημ.

Λέξεις κλειδιά

Άρθρα 43 ΕΚ και 48 ΕΚ – Φορολογική νομοθεσία – Φόρος εταιριών – Ενιαία φορολογική μονάδα αποτελούμενη από ημεδαπή μητρική εταιρία και μία ή περισσότερες ημεδαπές θυγατρικές της – Φορολόγηση της μητρικής εταιρίας για τα κέρδη – Αποκλείονται οι αλλοδαπές θυγατρικές

* * *

- ΔΕΕ C-172/08, Pontina Ambiente Srl, 25.02.2010, αδημ.

Λέξεις κλειδιά

Περιβάλλον – Οδηγία 1999/31/ΕΚ – Άρθρο 10 – Ειδικό τέλος επί της αποθέσεως των στερεών αποβλήτων – Υπαγωγή του φορέα εκμετάλλευσης χώρου υγειονομικής ταφής στο τέλος αυτό – Λειτουργικές δαπάνες χώρου υγειονομικής ταφής – Οδηγία 2000/35/ΕΚ – Τόκοι υπερημερίας

* * *

- ΓεΔΕΕ T-344/07, O2 (Germany) GmbH & Co. OHG / Γραφείο Εναρμονίσεως στο πλαίσιο της Εσωτερικής Αγοράς (ΓΕΕΑ), 10.02.2010, αδημ.

Λέξεις κλειδιά

Κοινοτικό σήμα – Αίτηση καταχωρίσεως του κοινοτικού λεκτικού σήματος Homezone – Απόλυτοι λόγοι απαραδέκτου – Διακριτικός χαρακτήρας – Περιγραφικός χαρακτήρας – Άρθρο 7, παράγραφος 1, στοιχεία β και γ, του κανονισμού (ΕΚ) 40/94 [νυν άρθρο 7, παράγραφος 1, στοιχεία β και γ, του κανονισμού (ΕΚ) 207/2009]

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Τεχνική Υποστήριξη Εφαρμογής 2007-2013
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

εν ολίγοις

ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ NEWSLETTER ΤΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ ΔΙΕΘΝΟΥΣ
ΚΑΙ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

Ικάρων 1, 55102 Καλαμαριά - Θεσσαλονίκη
Τηλ. 2310-486900 FAX: 2310-476366
<http://www.cieel.gr> e-mail: kdeod@cieel.gr

Πρόεδρος Δ.Σ.: Καθηγητής Β. Σκουρής
Διευθύντρια: Καθηγήτρια Ευ. Κουτούπα-Ρεγκάκου
Γραμματέας: Δρ Γ. Τράντας

Ημερίδα με θέμα: Δέκα χρόνια προσυμβατικός έλεγχος δημοσίων συμβάσεων

Το ΚΔΕΟΔ διοργάνωσε, σε συνεργασία με το Ελεγκτικό Συνέδριο, εκδήλωση στις 19 Φεβρουαρίου για τα δέκα χρόνια του προσυμβατικού ελέγχου των δημοσίων συμβάσεων στο αμφιθέατρο του «Μεγάλου Διοικητού Θεόδωρου Β. Καρατζά». Την έναρξη των εργασιών χαιρέτισαν ο πρόεδρος του Ελ. Συνεδρίου κ. Κούρτης και η διευθύντρια του ΚΔΕΟΔ κ. Κουτούπα – Ρεγκάκου, ενώ τη συζήτηση συντόνισε ο Αντιπρόεδρος του Συμβουλίου της Επικρατείας κ. Μενουδάκος.

Στην εισήγησή του με θέμα «Ο προσυμβατικός έλεγχος νομιμότητας από το Ελεγκτικό Συνέδριο – 10 χρόνια λειτουργίας – Προβλήματα – Προοπτικές» ο κ. Καραβοκύρης, Αντιπρόεδρος του Ελ. Συνεδρίου, ανέλυσε το νομικό πλαίσιο που διέπει τον έλεγχο των δημοσίων συμβάσεων μεγάλης οικονομικής αξίας από το Ελ. Συνέδριο, τονίζοντας ότι συνιστά ένα σημαντικό βήμα για την ενίσχυση της διαφάνειας, ενώ επισήμανε ότι ο ρόλος του Ελ. Συνεδρίου συμβάλλει αποφασιστικά στην εξοικονόμηση του δημόσιου χρήματος και την ενίσχυση της αμοιβαίας εμπιστοσύνης μεταξύ κράτους και πολιτών.

Ο κ. Μηλιώνης, Σύμβουλος του Ελ. Συνεδρίου, αναφέρθηκε στο «ανταγωνισμό» μεταξύ του Ελ. Συνεδρίου, που ασκεί τον προσυμβατικό έλεγχο των δημοσίων συμβάσεων μεγάλης οικονομικής αξίας και του Συμβουλίου της Επικρατείας. Ανέλυσε την σχετική νομολογία του Ανωτάτου Ειδικού Δικαστηρίου, τονίζοντας ότι ο προληπτικός έλεγχος νομιμότητας του Ελ. Συνεδρίου δεν υποκαθιστά σε καμία περίπτωση τον δικαστικό έλεγχο του Συμβουλίου της Επικρατείας και ως εκ τούτου δεν τίθεται θέμα σύγκρουσης αρμοδιοτήτων των δύο δικαστηρίων.

Η εισήγηση του κ. Κάρκαλη, Αντεπιτρόπου Επικρατείας στο Ελ. Συνέδριο έθιξε τα εξής ερωτήματα: α) εάν το VI Τμήμα του Ελ. Συνεδρίου, καθώς και τα αρμόδια Κλιμάκια, πληρούν τις προϋποθέσεις που θέτει το άρθρο 6 της ΕΣΔΑ, ώστε να εμπίπτουν στην έννοια του δικαστηρίου και β) εάν οι δικαστές έχουν το δικαίωμα ή την υποχρέωση να εφαρμόσουν την ΕΣΔΑ κατά τον προσυμβατικό έλεγχο των δημόσιων συμβάσεων μεγάλης οικονομικής αξίας.

Η διαφάνεια στις δημόσιες συμβάσεις που συνεπάγεται την επαρκή δημοσιότητα και την σαφήνεια στην διατύπωση των όρων, συνεπάγεται την ανάπτυξη ενός πραγματικού ανταγωνισμού στις δημόσιες συμβάσεις. Σε αυτό το πλαίσιο, την διαδικασία του ελέγχου των διακηρύξεων από το Ελ. Συνέδριο ανέπτυξε αναλυτικά και εμπεριστατωμένα η κ. Κουλουμπίνη, Σύμβουλος του Ελ. Συνεδρίου. Η φύση της διακήρυξης είναι κανονιστική και, όπως ειπώθηκε, το ελάχιστο περιεχόμενό της πρέπει να προσδιορίζε-

ται με σαφήνεια και να περιέχει τα εξής: τις υποχρεώσεις και τα δικαιώματα του αναδόχου, την ποσότητα / αξία της σύμβασης, τις τεχνικές προδιαγραφές, την διάρκεια της σύμβασης και το διακριτό του σταδίου αξιολόγησης από το στάδιο ποιοτικής επιλογής των υποψηφίων. Ωστόσο, ο έλεγχος νομιμότητας που διενεργεί το Ελ. Συνέδριο περιέχει κάποια στοιχεία ουσιαστικής κρίσης χωρίς, όμως, να επεκτείνεται σε τεχνικής φύσης ζητήματα. Σε κάθε περίπτωση, την αναγκαιότητα του προσυμβατικού ελέγχου επιτάσσει η προστασία του δημοσίου συμφέροντος.

Στην συνέχεια, ο κ. Ταμαμίδης, Εισηγητής του Ελ. Συνεδρίου ανέπτυξε την νομολογία του ΔΕΕ και των εθνικών δικαστηρίων σχετικά με το θέμα της δάνειας εμπειρίας στις δημόσιες συμβάσεις. Συγκεκριμένα, αναφέρθηκε στις διατάξεις της Οδηγίας 2004/18/ΕΚ που ρυθμίζουν την επίκληση των ικανοτήτων τρίτων φορέων, καθώς και στην μέχρι σήμερα σχετική νομολογία του ΔΕΕ (C-389/92, C-5/97, C-176/98, C-399/98). Παρατέθηκε, επίσης, η πρόσφατη νομολογία του Συμβουλίου Επικρατείας (ΕΑ ΣτΕ 1066/2009, 896/2009 και 968/2008), ενώ έγινε αναφορά και σε πράξεις του Ελ. Συνεδρίου που αντιμετώπισαν το ζήτημα της δάνειας εμπειρίας (4/2008, 72/2007 και 233/2007).

Η εκδήλωση ολοκληρώθηκε με την εισήγηση της κ. Μαραγκού, Συμβούλου του Ελ. Συνεδρίου, με θέμα τις προγραμματικές συμβάσεις, οι οποίες ρυθμίζονται από το άρθρο 225 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων, έχουν ως σκοπό την μελέτη και εκτέλεση έργων και προγραμμάτων ανάπτυξης μιας περιοχής και συνάπτονται από τους τοπικούς φορείς με το Δημόσιο ή μεταξύ τους. Ο στόχος των συμβάσεων αυτών είναι η εξοικονόμηση πόρων, ενώ, όπως τονίστηκε, δεν πρέπει να λειτουργούν ως χρηματοδοτικός μηχανισμός, ούτε ως εργαλείο για την μεταφορά πιστώσεων ή για την εξασφάλιση θέσεων εργασίας και την επίλυση της ανεργίας. Σε κάθε περίπτωση, οι προγραμματικές συμβάσεις δεν μπορούν να λειτουργούν ως μηχανισμός για την καταστρατήγηση των διατάξεων σχετικά με την ανάθεση των δημοσίων συμβάσεων.

Τόσο οι εισηγήσεις όσο και οι παρεμβάσεις από νομικούς που παρακολούθησαν την εκδήλωση συνέβαλαν στην εμβάθυνση των ζητημάτων που έχουν ανακύψει κατά τον προσυμβατικό έλεγχο των δημοσίων συμβάσεων από το Ελ. Συνέδριο.

Ειρήνη Τσόλη

DEA, Master professionnel, Δικηγόρος,
Επιστ. Συνεργάτης ΚΔΕΟΔ, Στέλεχος ΜοΠαΔιΣ

Ημερίδα με θέμα: Πρακτικά ζητήματα δημοσίων συμβάσεων

Η ΜοΠΑΔιΣ διοργάνωσε στην Αθήνα, την Παρασκευή 19 Φεβρουαρίου 2010, επιστημονική εκδήλωση με θέμα: «Πρακτικά ζητήματα δημοσίων συμβάσεων».

Χαιρετισμό απηύθυναν ο Γενικός Γραμματέας Εμπορίου κ. Κομνηνός και ο Γραμματέας του ΚΔΕΟΔ, κ. Τράντας.

Πρώτη ομιλήτρια της πρώτης συνεδρίασης ήταν η κα Τσόλη, Επιστημονική Συνεργάτις της ΜοΠΑΔιΣ, η οποία αναφέρθηκε στους λόγους αποκλεισμού στις δημόσιες συμβάσεις. Ακολούθησε η εισήγηση του κ. Χάχαλη, Επιστημονικού Συνεργάτη της ΜοΠΑΔιΣ, με θέμα την κατάκτηση δημοσίων συμβάσεων. Την σκυτάλη πήρε η κα Βερβενιώτη, Επιστημονική Συνεργάτις της ΜοΠΑΔιΣ στην Αθήνα, η οποία ανέπτυξε τους λόγους ματαίωσης των διαγωνισμών.

Τελευταίος εισηγητής της πρώτης συνεδρίασης υπήρξε ο κος Παναγόπουλος με το επίκαιρο θέμα των ηλεκτρονικών δημοσίων συμβάσεων (eProcurement).

Στην δεύτερη συνεδρίαση πρώτη πήρε τον λόγο η κα Αδαμαντίδου, η οποία αναφέρθηκε στην έννοια και πρακτική εφαρμογή των γενικών αρχών του κοινοτικού δικαίου στις δημόσιες συμβάσεις. Στην συνέχεια η κα Σκουρή, Επιστημονική Συνεργάτις της ΜοΠΑΔιΣ στην Αθήνα, ανέπτυξε το ζήτημα της απευθείας ανάθεσης μιας δημόσιας σύμβασης.

Η εισήγηση της κας Αλαγιαλόγλου, Επιστημονικής Συνεργάτιδος της ΜοΠΑΔιΣ, είχε ως τίτλο: «Περιβαλλοντικές παράμετροι κατά την ανάθεση δημοσίων συμβάσεων».

Η εισηγήτρια μεταξύ άλλων τόνισε, ότι η νέα τάση

στην αγορά των δημοσίων συμβάσεων επιτάσσει οι δημόσιοι φορείς να προσαρμόζουν την διαδικασία σύναψης της σύμβασης σε οικολογικά πρότυπα, σεβόμενοι την διατήρηση ενός υγιούς ανταγωνισμού στην αγορά. Η κα Βεζυρτζή, Επιστημονική Συνεργάτις της ΜοΠΑΔιΣ, αναφέρθηκε στους εναλλακτικούς τρόπους επίλυσης διαφορών από δημόσιες συμβάσεις, μια δυνατότητα που προβλέπει η νέα δικονομική Οδηγία 2007/66/ΕΚ.

Μετά την ολοκλήρωση της δεύτερης συνεδρίασης ακολούθησε συζήτηση στοργυλής τραπέζης με συντονίστρια την κα Κουτούπα-Ρεγκάκου, Καθηγήτρια Νομικής ΑΠΘ και Διευθύντρια του ΚΔΕΟΔ.

Ο Αντεπίτροπος Επικρατείας στο Ελεγκτικό Συνέδριο, κ. Κάρκαλης, αναφέρθηκε στα πορίσματα του Ελεγκτικού Συνεδρίου από τον προσυμβατικό έλεγχο συμβάσεων μεγάλης οικονομικής αξίας. Παράλληλα ανέλυσε λεπτομερώς όλα τα στάδια και τις ιδιαιτερότητες του προσυμβατικού ελέγχου νομιμότητας.

Τέλος, ο Γραμματέας του ΚΔΕΟΔ, κ. Τράντας τόνισε ότι δεν τίθεται θέμα σύγκρουσης αρμοδιοτήτων μεταξύ του προσυμβατικού ελέγχου του Ελεγκτικού Συνεδρίου και του ΣτΕ.

Η ημερίδα είχε ιδιαίτερα μεγάλη συμμετοχή και η συζήτηση που ακολούθησε μετά τις εισηγήσεις αποσαφήνισε πολλά από τα ερωτήματα των συμμετεχόντων.

Χαράλαμπος Χάχαλης

L.L.M., Δικηγόρος, Επιστ. Συνεργάτης ΚΔΕΟΔ,

Στέλεχος ΜοΠΑΔιΣ

Έναρξη του προγράμματος διδυμοποίησης HR/2007/IB/FI/03TL μεταξύ Ελλάδας και Κροατίας για τις ΣΔΙΤ

Την 12.02.2010 πραγματοποιήθηκε στο Ζάγκρεμπ της Κροατίας η τελετή έναρξης του προγράμματος διδυμοποίησης HR/2007/IB/FI/03TL, που αφορά στην ενίσχυση της διοικητικής ικανότητας της Κροατικής Υπηρεσίας Συμπράξεων Δημοσίου – Ιδιωτικού Τομέα (ΣΔΙΤ) κατά την εφαρμογή της νέας νομοθεσίας στον τομέα αυτό. Το πρόγραμμα εκτελείται από το Κέντρο Διεθνούς και Ευρωπαϊκού Οικονομικού Δικαίου (ΚΔΕΟΔ) σε συνεργασία με την Ειδική Γραμματεία ΣΔΙΤ του Υπουργείου Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας και θα διαρκέσει ως τον Ιούνιο του 2010. Την ελληνική διοίκηση εκπροσώπησε ο κ. Νικόλαος Μαντζούφας, Ειδικός Γραμματέας ΣΔΙΤ και επικεφαλής του προγράμματος (project leader) από ελληνικής πλευράς.

Στην φωτογραφία εμφανίζονται από αριστερά προς τα δεξιά ο κ. Ν. Μαντζούφας, ο κ. P. Berizzi (εκπρόσωπος της Αντιπροσωπείας της Ευρ. Επιτροπής στην Κροατία, αρμόδιος για τα προγράμματα διδυμοποίησης) και ο κ. K. Vrana, επικεφαλής της Κροατικής Υπηρεσίας ΣΔΙΤ και project leader από κροατικής πλευράς.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΤΟΥ ΚΔΕΟΔ

Δημόσιες Συμβάσεις - Κρατικές Ενισχύσεις & αγορά

ΔηΣ
ΚΕ
& αγορά

Δημόσιες Συμβάσεις-Κρατικές Ενισχύσεις & αγορά

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

• Δημόσιες Συμβάσεις – ΣΔΠ – Δίκαιο Κατασκευών – Κρατικές Ενισχύσεις – ΥΓΟΕ – Δημόσιο Δίκαιο Ανταγωνισμού – Απελευθέρωση Αγορών – Ενέργεια – Μεταφορές – Τηλ/νίκες – Ταχυδρομικές υπηρεσίες – Δημοσιονομικά – Φορολογικά – Τελωνειακό Δίκαιο

Άρθρα

Β. Μπαρτσιζή
Οι κρατικές ενισχύσεις για την παροχή δημόσιων υπηρεσιών και το άρθρο 86, παρ. 2 Συνθήκη

Γ. Παυλίδης
Η επιτάχυνση της πορείας προς μια ευρωπαϊκή αγορά αμυντικών υλικών

Μ. Οικονόμου
Ο θεσμός της διατήρησης στις Συμμετοχές Δημόσιου Ιδιωτικού Τομέα

Ευρωπαϊκή Επιτροπή
Κανονισμός για την παραγωγή σε δημόσιο δίκτυο κινητών επικοινωνιών εντός της Κοινότητας

Σχόλια επί αποφάσεων

- υπόθεση «Βασιλάκης κατά Κοινότητας»
- σύμβαση CE σε κρίση – Πρώτη απόφαση σε προπληρωμή κατά κράτος μέλους
- απαγόρευση αποκτήσεως από διαγωνισμό συνδεδεμένων επιχειρήσεων
- ερμηνεία προϋποθέσεων απειλής ανάθεσης
- εξάρτηση διαδημοτικής συνεργασίας από τους κανόνες δημοσίων συμβάσεων
- κρατικές ενισχύσεις στον τομέα της ενέργειας – αρνητικό Deggendorf
- υπερχρεωμένοι γυναικείοι οικονομικοί συμμέτοχοι

3/2009

ΚΕΝΤΡΟ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΚΑΙ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ
ΜΟΝΑΔΑ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΩΝ ΚΑΙ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ
ΜΟΝΑΔΑ ΚΡΑΤΙΚΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ
ΜΟΝΑΔΑ ΔΙΚΑΙΟΥ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

ΔηΣ
ΚΕ
& αγορά

Δημόσιες Συμβάσεις-Κρατικές Ενισχύσεις & αγορά

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

• Δημόσιες Συμβάσεις – ΣΔΠ – Δίκαιο Κατασκευών – Κρατικές Ενισχύσεις – ΥΓΟΕ – Δημόσιο Δίκαιο Ανταγωνισμού – Απελευθέρωση Αγορών – Ενέργεια – Μεταφορές – Τηλ/νίκες – Ταχυδρομικές υπηρεσίες – Δημοσιονομικά – Φορολογικά – Τελωνειακό Δίκαιο

Δημόσιες Συμβάσεις - Κρατικές Ενισχύσεις & αγορά

Άρθρα

Π. Βαρθολομαίου – Μ. Βαρθολομαίου

Ο προσδιορισμός της προεξόφλησης υποβληθέντων προσαρμόσεων και επίσημων συμμεταβολών κατά το κοινοτικό δίκαιο και η προστασία των υποψηφίων

Α. Καπαγιάννη
Συμβάσεις κάτω από το κοινοτικό χρηματικό όριο

Κ. Σκουφί
Η νέα δικονομική οδηγία 2007/66/ΕΚ

Ε. Τσιτρί
Πρόσβαση στα έγγραφα των διαγωνισμών και επαγγελματικά απόρρητα

Ευρωπαϊκή Επιτροπή
Ανακοίνωση της Επιτροπής για τα μέλη των μεταφορών

Σχόλια επί αποφάσεων

- αντισταθμιστικές παροχές για ΥΓΟΕ στις κρατικές μεταφορές
- επίσημη διαδικασία έρευνας σε ενίσχυση στις τηλεπικοινωνίες

2/2009

ΚΕΝΤΡΟ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΚΑΙ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ
ΜΟΝΑΔΑ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΩΝ ΚΑΙ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ
ΜΟΝΑΔΑ ΚΡΑΤΙΚΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ
ΜΟΝΑΔΑ ΔΙΚΑΙΟΥ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

Κυκλοφόρησαν τα τεύχη **2/2009** και **3/2009** της νομικής επιθεώρησης **ΔηΣΚΕ & αγορά**, με πλούσια ύλη σε θεματικές του δημόσιου οικονομικού δικαίου.

Η **ΔηΣΚΕ & αγορά** κυκλοφορεί πλέον και σε ηλεκτρονική μορφή στην διεύθυνση: <http://www.diske.gr/>

ελληνική επιθεώρηση ευρωπαϊκού δικαίου

revue hellénique de droit européen

ΕΕΕυΡΔ

ελληνική επιθεώρηση ευρωπαϊκού δικαίου revue hellénique de droit européen

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΟ ΝΟΜΙΚΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ

4/2009
Τόμος 29
Οκτώβριος-Δεκέμβριος

Δίκαιο του Ανταγωνισμού και Ν. 703/77: οι πρόσφατες τροποποιήσεις

Η ενιαία και πολλαπλή δημοσίευση ως κριτήρια παραγραφής αξιώσεων και αδικημάτων στον διαδικτυακό χώρο

Υπόθεση KAD: Praeter Legem προστασία των δικαιωμάτων του ανθρώπου

Η παγκόσμια φύση στο πλαίσιο της προστασίας των δικαιωμάτων του ανθρώπου

Επισκόπηση Νομολογίας
– ΔΕΚ – ΠΕΚ (Σεπτέμβριος – Νοέμβριος 2009)
– ΕΔΔΑ (Απρίλιος – Ιούλιος 2009)

Σχολιασμένη Νομολογία

- Αρχή ελεύθερης παροχής υπηρεσιών και τυχερά παιχνίδια μέσω διαδικτύου
- Αρχή της ελεύθερης επιλογής δικηγόρου του ασφαλισμένου σε σύμβαση ασφαλιστικής νομικής προστασίας
- Η γερμανική σύνταξη-Πίστηρη- παραβιάζει το κοινοτικό δίκαιο
- Συμβάσεις εξ αποστάσεως
- Διαχείριση επικινδύνων αποβλήτων
- Δικονομικά προνόμια του Δημοσίου
- Η εισφορά υπηκόων τρίτων χωρών στην Ελλάδα με σκοπό την οικογενειακή επανένωση
- Η νομική φύση των ραδιοσυχνοτήτων
- Αποκήρυξη τρίτων από ενοχλητικές υπηρεσίες
- Απόφαση του γερμανικού Ομοσπονδιακού Συνταγματικού Δικαστηρίου για την κύρωση της Συνθήκης της Λισαβόνας

ΚΕΝΤΡΟ ΔΙΕΘΝΟΥΣ
ΚΑΙ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΟΣ
ΣΥΛΛΟΓΟΣ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΕΕΕυΡΔ

ελληνική επιθεώρηση ευρωπαϊκού δικαίου revue hellénique de droit européen

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΟ ΝΟΜΙΚΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ

3/2009
Τόμος 29
Ιούλιος-Σεπτέμβριος

Η προστασία του περιβάλλοντος στο πλαίσιο της νέας Ευρωπαϊκής Συνθήκης

Ευρωπαϊκές πολιτικές για τις οδικές μεταφορές εμπορευμάτων

Όρια επαγγελματικών αμοιβών στην κοινοτική νομολογία και νομοθεσία

Επισκόπηση Νομολογίας
– ΔΕΚ – ΠΕΚ (Ιούλιος – Αύγουστος 2009)
– ΕΔΔΑ (Ιανουάριος – Μάρτιος 2009)

Σχολιασμένη Νομολογία

- Επιβολή χρηματικών ποινών για ηλεκτρικά & ηλεκτρονικά παιχνίδια
- Εκμετάλλευση φαρμακείων αποκλειστικά από φαρμακοποιούς
- Συνδεδεμένες με δώρα προσφορές
- Μεταβίβαση επιχειρήσεων και δικαιώματα εργαζομένων
- Ειδικά δικαιώματα Δημοσίου σε ιδιωτικοποιημένες επιχειρήσεις
- Αφώρηση αστικής ευθύνης έναντι τρίτων από αυτοκίνητα
- Ευθύνη του Δημοσίου λόγω μη ορθής μεταφοράς οδηγίας
- Παράβαση των κανόνων ανταγωνισμού από οργανισμούς διαχείρισης πνευματικών δικαιωμάτων
- Η δημόσια τάξη ως λόγος άρνησης της αναγνώρισης ή εκτέλεσης αλλοδαπών δικαστικών αποφάσεων
- Αμβλύσεις και ελευθερία έκφρασης
- Μονιμοποίηση εργαζομένων με συμβάσεις ορισμένου χρόνου στον δημόσιο τομέα
- Επίτρεξη των οφελών του Δημοσίου

ΚΕΝΤΡΟ ΔΙΕΘΝΟΥΣ
ΚΑΙ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΟΣ
ΣΥΛΛΟΓΟΣ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Η ΕΕΕυΡΔ, που εκδίδεται από το ΚΔΕΟΔ και τον Δ.Σ.Θ., ιδρύθηκε το 1981. Εκδίδεται στα ελληνικά και η θεματική της αναφέρεται στο Ευρωπαϊκό Δίκαιο, και ιδίως σε θέματα ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης, προστασίας των δικαιωμάτων του ανθρώπου, διεθνούς οικονομικού δικαίου, δημοσίου διεθνούς δικαίου και ιδιωτικού διεθνούς δικαίου. Εκδίδεται 4 φορές το χρόνο. Από το 2004 εκδίδεται ένα πέμπτο τεύχος το οποίο είναι ξενόγλωσσο (International Edition).